

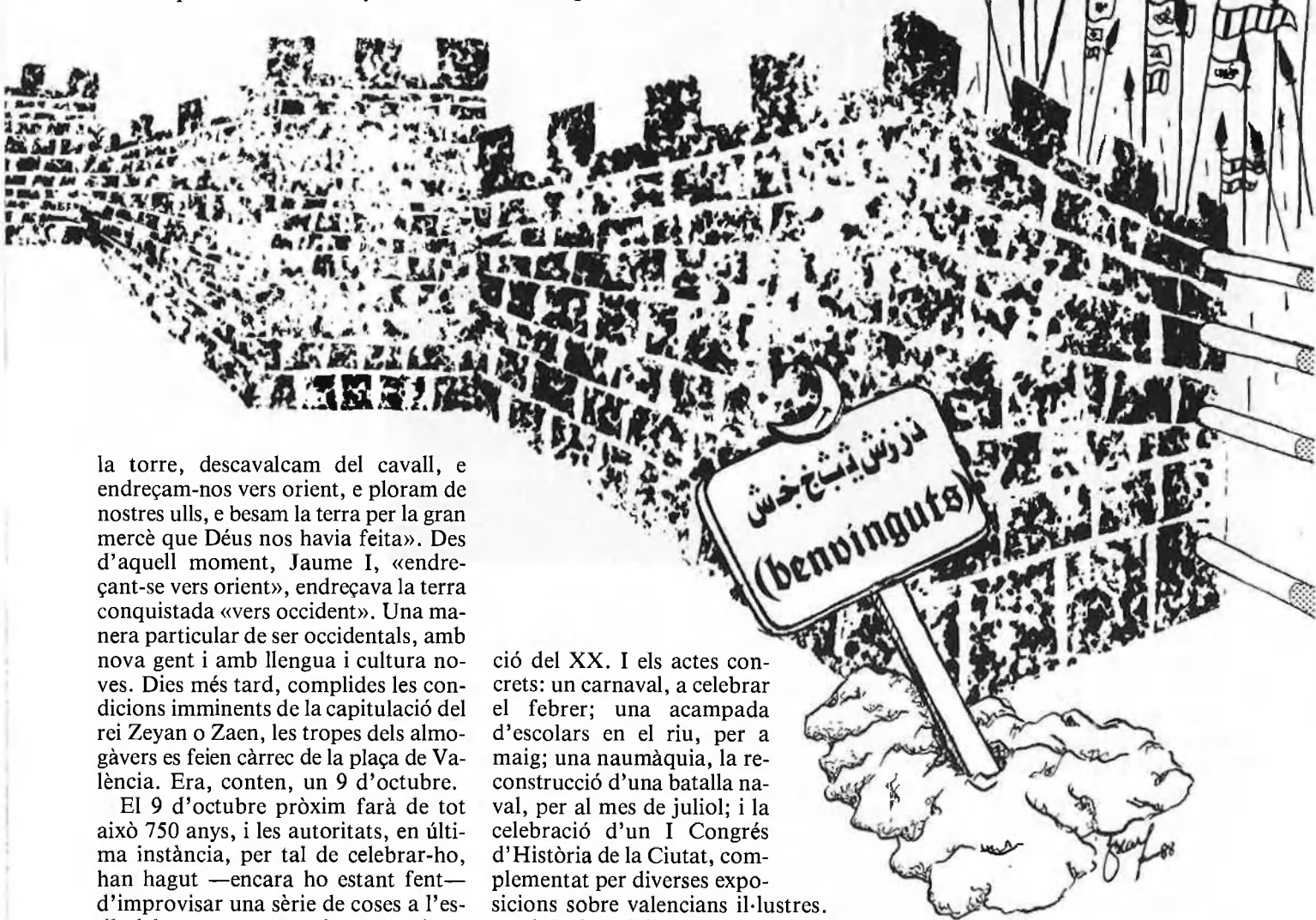
Una festa sense pastís

El 9 d'octubre de 1988, els valencians complim 750 anys, i amb poc de temps, poques ganes i pocs recursos, les institucions es disposen a celebrar-ho.

Miquel Alberola

Conta la crònica que, després d'uns mesos de setge a la ciutat, per fi, els moros, el 28 de setembre de 1238, exhibiren un drap improvisat per la urgència de les circumstàncies des de la torre d'Alí Bufat, ara del Temple. Aquella acció va commocionar el rei alt: «E quan vim nostra senyera sus en

programa ideat per una comissió municipal urgent. I un document instant la Generalitat, la Diputació, la Cambra de Comerç, el Port Autònom, la Caixa d'Estalvis i la Universitat. La programació s'agrupava en quatre actes multitudinaris, com a referència a unes altres tantes èpoques transcendents de la nostra història: l'esplendor mediterrània del XV, la crisi del XVI, el ressorgiment del XVIII i la culmina-

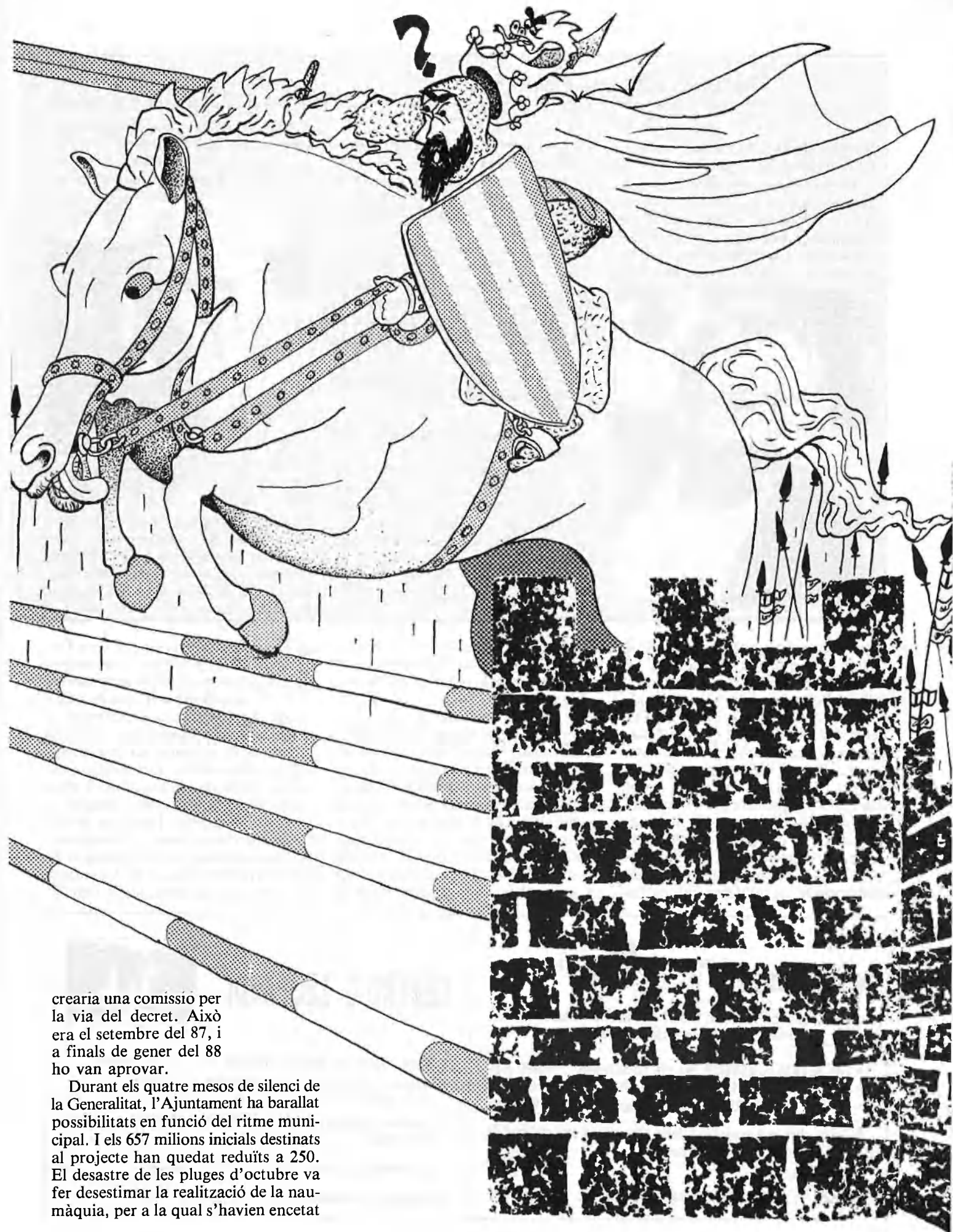
la torre, descavalcam del cavall, e endreçam-nos vers orient, e ploram de nostres ulls, e besam la terra per la gran mercè que Déus nos havia feita». Des d'aquell moment, Jaume I, «endreçant-se vers orient», endreçava la terra conquistada «vers occident». Una manera particular de ser occidentals, amb nova gent i amb llengua i cultura noves. Dies més tard, complides les condicions imminents de la capitulació del rei Zeyan o Zaen, les tropes dels almogàvers es feien càrrec de la plaça de València. Era, contem, un 9 d'octubre.

El 9 d'octubre pròxim farà de tot això 750 anys, i les autoritats, en última instància, per tal de celebrar-ho, han hagut —encara ho estant fent— d'improvisar una sèrie de coses a l'estil dels moros sobre la torre d'Alí Bufat. La intenció era torbar l'opinió pública i, mentrestant, decidir a qui corresponia l'organització, si a l'Ajuntament o a la Generalitat. L'Ajuntament, per raons d'implicació històrica, es va veure obligat a moure el projecte, ja que la Generalitat no obria la boca, i a un any vista va embastar un

ció del XX. I els actes concrets: un carnaval, a celebrar el febrer; una acampada d'escolars en el riu, per a maig; una naumàquia, la reconstrucció d'una batalla naval, per al mes de juliol; i la celebració d'un I Congrés d'Història de la Ciutat, complementat per diverses exposicions sobre valencians il·lustres.

Això sí, amb l'esperança que la Generalitat assumiria les competències més àmplies, perquè el tema transcendia les possibilitats del consistori. Per contra, l'oposició de centre-dreta s'obstinava perquè tot el pes organitzatiu recaiguera sobre l'Ajuntament. La discòrdia era unànime: mig Ajuntament que volia tots els actes a Valèn-

cia perquè el pacte UV, AP i CDS n'assegurava el control, i l'altre mig que volia fer extensible la celebració a la resta del país, i així evitar el protagonisme de la dreta. I la Generalitat, inhibida. La Generalitat, pel seu compte, s'havia llevat l'espart de l'ala amb un acord del Consell, amb el qual es

crearia una comissió per la via del decret. Això era el setembre del 87, i a finals de gener del 88 ho van aprovar.

Durant els quatre mesos de silenci de la Generalitat, l'Ajuntament ha barallat possibilitats en funció del ritme municipal. I els 657 milions inicials destinats al projecte han quedat reduïts a 250. El desastre de les pluges d'octubre va fer desestimar la realització de la nau-màquia, per a la qual s'havien encetat

750 anys sense vida civil

Ester Roig

Ramon Lapiedra, rector de la Universitat de València

«Fa uns mesos vam rebre de l'Ajuntament un llibre de propostes per a celebrar el 750 aniversari; també ens demanaven iniciatives per part de la universitat. Fins al moment, nosaltres no hem pogut contestar-los, però hi ha

una proposta per part de la Facultat de Geografia i Història que considerem important per a tal celebració. Es tracta de fer un Segon Congrés d'Història del País Valencià per al mes d'octubre.

D'altra banda, pense que per a la celebració del 750 aniversari encara hi han coses incompletes i poc de temps. Valdria la pena que es programaren actes ben fets, i estic segur que això es pot aconseguir amb energia i amb diners».

José M. Tortosa, president de l'Institut Juan Gil Albert d'Alacant.

«Ni l'Ajuntament ni la Generalitat ens han convocat de moment, i això que ja som a febrer. Personalment, no tinc cap interès en aquest aniversari. Crec que no té sentit fer tantes commemoracions. Tant se me'n dona si em convoquen. No tinc res a aportar-hi com a José María Tortosa. Una altra cosa és l'Institut. Supose que, si ens convoquen, hauriem d'atendre'ls».

Casimir Mellà, president de la Societat Castellonenca de Cultura

«Encara no hem rebut cap notificació per part de l'Ajuntament o la Generalitat per al tema del 750 Aniversari. A nosaltres, ens agradaria

molt participar-hi i estem disposats a col·laborar tant com faça falta. Crec que seria convenient que ens convocaren per reunir-nos prèviament i comentar les propostes. Com a societat

les conversacions amb Federico Fellini com a director. La frustració va ser suplida amb el compromís de fer una falla al·lusiva als set-cents cinquanta anys per al 9 d'octubre, amb els vots del PSPV-PSOE, AP i CDS. També, amb un congrés sobre les tradicions jueva, cristiana i àrab, programat per a gener i que ningú no ha vist, i amb una exposició prevista per a l'any passat, «Un siglo de cultura urbana» (1887-1987)», que per raons de calendari no es va inaugurar. Per a fer el bolic ben gros, l'Ajuntament va decidir emmarcar-hi tota l'oferta cultural ha-

bitual: la Mostra de cinema, la Trobada de música, la Fira de juliol, ... I sobretot, oferir-ne la presidència d'honor a Joan Carles I.

A finals de desembre del 87, la comissió municipal nomena el catedràtic de dret civil, Vicent Montés, com director general dels festeigs i celebracions, a instàncies del regidor centrista José Ignacio García Ninet. Montés reprèn la idea de la naumàquia, ja que l'efemèrides necessita un eix clar i magnànim en la seua celebració. Des del dia 22 de desembre, el comissari es posa a treballar sense poder eludir la

preocupació de les incògnites de la Generalitat. Fonts pròximes a la presidència, en les primeres setmanes de gener, declaren al periòdic pròxim a la presidència que: «Cuando deberíamos ir juntos, el Ayuntamiento sale con la parafernalia de nombrar un comisionado con buen sueldo». Les navalles s'es-molen en els despatxos d'una i altra institució. El Consell, sense designar la comissió, mamprèn el projecte de fletar un *crucero del amor* pel Mediterrani, amb contactes previs a principis de desembre amb delegats de les empreses Transmediterrànea, Iberia i Melià.

FESTA-FESTA-

Leopardi Italia Viaggi

dívendres 5 de febrer a les 11 nit al saló CASABLANCA (Malva-rrosa) presentació dels VIAGGI '88

- CARNEVALE DI VENEZIA '88. 10/15 de febrer ... 19.999 ptes.
- LE TRACCE DI ROMA. 31 març/11 abr ... 55.850 ptes.
- VENETO E LA REGATA STORICA. 26 agost/5 set ... 51.900 ptes.

Il "tuo" club per scoprire l'Italia t'invita ad una splendida serata, su, vieni!!!

Informació:

Centro G. Leopardi m. mascó 6-2a. tel. 362 17 11

r.t. GAT 1603

CENTRO G. LEOPARDI

- Nous cursos de llengua italiana l'I i 15 de febrer.
- Seminari: NARRATIVA ITALIANA ANNI '80 (2 de febrer/4 de març).
- Cineteca lingüística: "5 INEDITI DEL NUOVO CINEMA ITALIANO"

Cada dívendres a les 18.30, en V.O. i fòrum.

Informació: m. mascó, 6, 2a. tel. 362 17 11.

cultural que som, podríem aportar-hi activitats, com ara conferències, estudis històrics, etc.».

Miguel Roca Cabanelles, arquebisbe de València

«Hem tingut ja els primers contactes amb l'Ajuntament, però encara no s'ha creat una comissió de la diòcesi que s'encarregue del tema. No obstant això, hi ha molt d'interès per part nostra d'estar-hi presents. Una celebració d'aquesta mena sense arrels religioses seria un símptoma de manca de consciència històrica. L'Arquebisbat pensa aportar al 750 aniversari les publicacions de la història de l'església a València i biografies de sants valencians.

Quant a l'organització de l'aniversari, em pense que ha començat tard i que hauríem d'intervenir-hi tots els que històricament hi estem implicats».

Marina de Paz, presidenta de l'Institut Relacions Culturals del País Valencià-Israel

«Fins al moment no ens han convocat. Potser pensen que el llegat jueu

no té importància dins del País Valencià. Això em causa una profunda tristesa, ja que nosaltres podríem aportar molt al 750 Aniversari de València.

Per exemple, tot allò referent al folklore sefardi de l'època, mostres de llibres, exposicions i, fins i tot, receptes culinàries. La nostra participació po-

dria ser molt àmplia i ens agradaria participar-hi».

Francesc Oltra, president de la Reial Societat Econòmica del País

«En la meua opinió, el 750 Aniversari està duent-se amb tota la dignitat que correspon a l'acte, si bé hem de considerar que estem en l'inici. L'organització encara no s'ha ficat en contacte amb nosaltres, i pense que podríem participar-hi d'una manera molt concreta. Per exemple, cedint la nostra biblioteca especialitzada en els segles XVII i XVIII».

Adolf Pizcueta, president d'Acció Cultural

«Pense que moralment és interessant celebrar el 750 Aniversari. Ara bé, si ha de conduir a tenir present què significa el fet històric, aleshores sí que ha de fer-se, però si queda només en pura festa, no val la pena. Crec que és important vincular-hi totes les institucions civils mínimament representatives en el camp econòmic, cultural i social. Si no és així, el 750 Aniversari està condemnat al fracàs».

Per fi, la tercera setmana de gener s'arriba a un principi d'acord. I el dia 25 de gener, el Consell aprova la comissió per a coordinar el 750 aniversari, adscrita a la presidència. President: Joan Lerma; vice-president: Ricard Pérez Casado. A hores d'ara, la composició de l'organisme que ha de confeccionar el programa conjunt encara no s'ha desvelat, però la idea és que siguin els alcaldes de Castelló, València i Alacant, els responsables de les tres diputacions i, d'alguna manera, la Conselleria de Cultura. A pesar d'això, l'Ajuntament tindrà el seu programa i la Generalitat, també, tot i que el logotip serà comú. Però, ¿quin és el programa de la Generalitat? ¿I el pressupost? ¿I el programa comú? Són coses que se sabran abans del 9 d'octubre. De moment, s'han limitat a dir que donaran suport a tots els actes de relleu, «independentment de donde surjan».

El cas d'Alacant i Berlín

La ciutat d'Alacant celebra el 1990 el 500 aniversari de la seua constitució en Vila. Alacant, a finals del 88, ja disposava d'una seu per a les reunions i els organigramas de treball decidits. Alacant té com a comissari Carlos Mateo a dos anys vista i tot el programa dividit per comissions i àrees. Una co-

missió per a publicacions, una per a exposicions, una per a espectacles i animació, i una altra —atenció— per a obres que, celebrat el centenari, quedaran com a infraestructura cultural de la ciutat. En totes les comissions hi ha representació dels partits polítics, de la Universitat, de les caixes d'estalvi, la Diputació, la Cambra de Comerç, les Obres del Port i la Conselleria de Cultura, com també de totes les entitats civils mínimament importants.

I si de l'exemple veí passem a Berlín, podem caure de tos. Berlín occidental va celebrar l'any passat el seu 750 aniversari, i el 19 d'agost de 1986 el Senat ja en tenia aprovat el programa de la celebració. I des del mes d'abril de 1987 a novembre del mateix any, tots els dies —tots— hi havia un atapeït programa d'actes, en moltes ocasions simultanis. Berlín ho va inaugurar amb els concerts de la Filharmònica d'allí, dirigida per Herbert von Karajan, i Los Angeles Philharmonic Orchestra, amb André Previn a la batuta. Amb un encontre d'alcaldes de grans ciutats europees, amb la primera etapa del Tour de França i amb una gran festa de balls, mercats i fires antigues. I per acabar, focs d'artifici japonès.

A nivell musical, ho va continuar

amb David Bowie, Nina Hagen, Wolf Biermann, Marilyn Horne, Paul Young, Genesis, George Benson, Miles Davis, l'Òpera de Kíev, l'Òpera de Viena, Scala de Milà i una llarga llista en aquest sentit. A banda, magnífics festivals de música tradicional, jazz, música europea i un *Bachtage*, dies dedicats a Bach. Quant al teatre, igual: Theatre Royal de la Monnaie, de Brussel·les, Nationaltheater Habimah, una màxima representació de les obres de Brecht, descomptant-ne els festivals, i el Teatro alla Scala di Milano. I per damunt damunt, la reconstrucció i renovació de tots els edificis d'interès històric-cultural, un cicle de conferències i conferenciants que ens acabarien de matar, i centenars d'exposicions que no podem ni intuir, amb humilitat cristiana, tot i que alguna en va arribar a València.

València no és Berlín, a pesar dels murs psicopolítics que travessen la ciutat, però això no ens eximeix de la potineria sorgida en l'aniversari. Tard i malament, possiblement tenim allò que mereixem: una falla i un *crucero*, i cap activitat destinada a la difusió de reconèixer-nos com a cultura peculiar, importada pels que expulsaren el morro «dellà del Xúquer». El rei alt hauria fet mitja volta.